

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА**

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНИХ МОВ

Кафедра японської мови і перекладу

**ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПІСЕНЬ ГУРТУ BUSK-TICK У
КОНТЕКСТІ РІВНІВ JLPT:ПОТЕНЦІАЛ МУЗИЧНИХ ТЕКСТІВ ДЛЯ
НАВЧАННЯ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ**

Курсовий проєкт

з напряму підготовки

035.069.02 Мова і література (японська)

4 курс, МЛЯБ-1-21-4од,

Муширеф Есмеральди Абдель Кадер Алі

Науковий керівник:

Старший викладач

Гілевич А. В.

Київ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1	
1.1 Аналіз складових JLPT	6
1.2 Дослідження способів підготовки та їх ефективність	16
РОЗДІЛ 2	
2.1 Ефективність музики у вивченні мов	20
2.2 Гурт BUCK-TICK	24
РОЗДІЛ 3	
3.1 Аналіз лексики та ієрогліфів	28
3.2 Аналіз граматики	34
РОЗДІЛ 4	
4.1 Створення найбільш ефективної схеми опрацювання пісень	39
Висновки	43
Список використаних джерел	46
Додатки	48

ВСТУП

Володіння японською мовою на високому рівні є необхідною умовою для професійної діяльності у сферах, пов'язаних із Японією. Одним із основних способів офіційного підтвердження мовної компетентності є складання міжнародного іспиту на визначення рівня володіння японською мовою - Japanese Language Proficiency Test (JLPT). Результати цього тесту визнаються в усьому світі та є обов'язковими для вступу до японських навчальних закладів, участі в академічних програмах і працевлаштування. Зокрема, сертифікат рівня N2 вже відкриває можливості для навчання у вищих навчальних закладах Японії та офіційного працевлаштування.

Іспит охоплює знання граматики, лексики, навички читання, аудіювання, а також певний рівень культурної обізнаності - зокрема, володіння кейго, розуміння соціальних контекстів та доречність мовленнєвих зворотів. Водночас, підготовка до JLPT ускладнюється відсутністю чіткого та офіційно затвердженого переліку навчального матеріалу. Цей фактор, разом із загальним обсягом вимог, часто стає причиною стресу та феномену *foreign language anxiety*, що, у свою чергу, знижує ефективність навчального процесу (Kim, Chong and Lee, 2024).

У зв'язку з цим у даній роботі порушується питання пошуку альтернативних, емоційно підтримувальних та змістовно багатих методів підготовки до JLPT. Зокрема, у центрі дослідження — лексико-граматичний аналіз пісень японського рок-гурту BUCK-TICK у контексті відповідності їхнього мовного наповнення рівням JLPT, а також потенціал музичних текстів як навчального ресурсу.

Актуальність теми зумовлена зростаючим інтересом до використання автентичних медіатекстів у вивченні мови та популярністю гурту BUCK-TICK серед іноземних студентів. Музика, за даними сучасних досліджень, позитивно впливає як на емоційний стан, так і на пізнавальні

процеси, особливо при пасивному або фоновому прослуховуванні. Водночас тексти пісень можуть містити багатий і різноманітний мовний матеріал, що охоплює як базову, так і рідковживану лексику, граматичні конструкції, стилістичні особливості та культурні алюзії.

Матеріалом для аналізу обрано пісні гурту BUCK-TICK, що з 1983 року й до сьогодні справляє значний вплив на розвиток японської музики. Їхня творчість вирізняється сміливими текстами, багатою образністю, використанням лексичних неологізмів та культурних алюзій, що створює сприятливий ґрунт для міждисциплінарного лінгвістичного аналізу.

Об'єкт дослідження — пісенні тексти японського гурту BUCK-TICK.

Предмет дослідження — особливості використання музичних текстів у підготовці до JLPT, а також їх лексико-граматична відповідність різним рівням тестування.

Мета дослідження — проаналізувати потенціал пісень BUCK-TICK як навчального матеріалу для розвитку лексико-граматичних навичок відповідно до вимог JLPT та визначити доцільність їхнього використання в освітньому процесі.

Методи дослідження:

1. Пошук і систематизація теоретичних джерел;
2. Описовий метод (лексико-граматичний аналіз);
3. Порівняльний метод (зіставлення мовних одиниць із вимогами різних рівнів JLPT).

Наукова новизна полягає у фокусі на перевагах і складнощах використання пісенних текстів японського гурту BUCK-TICK у викладанні японської мови як іноземної, з урахуванням сучасних технологічних засобів, соціокультурного контексту та емоційної складової навчання.

Окремі результати дослідження (зокрема, фрагмент «Дослідження ефективності використання музики у вивченні мови. Творчість BUCK-TICK») були апробовані в межах III Всеукраїнського форуму молодих сходознавців, що підтвердило практичну значущість теми для викладання японської мови. Обговорення з учасниками форуму засвідчило, що пісенні тексти можуть бути ефективним інструментом розвитку аудіювання, читання, а також засобом інтеграції лексико-граматичних компетенцій у навчальному процесі.

Примітка. Хоча науково не доведено прямий вплив фонові музики на засвоєння граматики та лексики, дослідження свідчать про її позитивний вплив на емоційний стан, що, своєю чергою, створює сприятливе середовище для навчання.

Структура роботи: вступ, чотири розділи, висновки, список використаних джерел і літератури, додатки.

РОЗДІЛ 1

Тестування JLPT: складові та підготовка

1.1 Аналіз складових JLPT

Для початку, варто окреслити загальні відомості про саме тестування JLPT, його спрямованість та складові.

Тест JLPT було розроблено для визначення загального рівня володіння японською мовою, а саме граматикою та лексикою, уміння використовувати японську мову у соціальній комунікації, розуміння прочитаного, розуміння на слух.

Тестування є доволі важливим показником володіння мови як для студентів, що планують навчатися у вищих навчальних закладах Японії, так і для працівників у японських компаніях.

Саме тестування має 5 рівнів складності: N5, N4, N3, N2, N1 (від найлегшого). Зазвичай сертифікати рівнів N4, N3 дозволяють студентам подаватися до програм обміну до японських закладів вищої освіти, а вже сертифікати рівнів N2, N1 дають змогу працювати в японських компаніях.

Також варто відзначити, що іспит JLPT оцінює лише чотири основні мовні компетенції: розуміння письмової мови, розуміння мовлення на слух, знання лексики та знання граматики.

Оскільки тестування JLPT не включає в себе перевірку таких мовних навичок як говоріння та письмо, в ході мого дослідження також буде мінімальна увага до цих компетенцій, оскільки вони не вимагаються для проходження тесту JLPT, хоч і є важливими складниками вивчення японської мови загалом.

Тестування має форму тестових завдань, результати подаються у вигляді певної кількості балів.

Level	Scoring sections	Range of scores
N1	Language Knowledge (Vocabulary/Grammar)	0 ~ 60
	Reading	0 ~ 60
	Listening	0 ~ 60
	Total score	0 ~ 180
N2	Language Knowledge (Vocabulary/Grammar)	0 ~ 60
	Reading	0 ~ 60
	Listening	0 ~ 60
	Total score	0 ~ 180
N3	Language Knowledge (Vocabulary/Grammar)	0 ~ 60
	Reading	0 ~ 60
	Listening	0 ~ 60
	Total score	0 ~ 180
N4	Language Knowledge (Vocabulary/Grammar) + Reading	0 ~ 120
	Listening	0 ~ 60
	Total score	0 ~ 180
N5	Language Knowledge (Vocabulary/Grammar) + Reading	0 ~ 120
	Listening	0 ~ 60
	Total score	0 ~ 180

Тестування рівнів розподілено на 3 секції:

1. знання мови (лексика+ граматика)
2. читання
3. аудіювання

Кожна із секцій оцінюється у рівну кількість балів, тому не можна виявити

“пріоритетнішу” із них для більшого фокусу. З цього можна зробити висновок, що підготовка для усіх трьох частин екзамєну є рівноцінно важливою.

На офіційному сайті JLPT розміщено приклади завдань кожної секції, на прикладі яких надалі буде визначено основні вимоги до навичок студентів.

1. Лексика

Завдання цієї секції подаються у вигляді тестування з чотирма варіантами відповіді.

Завдання 1

新しい車ですね。

1あたらしい

2あだらしい

3あらたしい

4あらだしい

До прикладу, завдання 1 спрямовано на визначення рівня володіння знанням ієрогліфів та їх читання.

Завдання 2

あのほてるはゆうめいです。

1ホラル

2ホテル

3ホラハ

4ホテハ

Наступне ж завдання спрямоване на знання абеток: хірагани та катакани, а також дозволяє перевірити вміння учня розуміти відповідність символів між азбуками та їх правильне відтворення.

Завдання 3

ここは()です。べんきょうできません。

1くらい

2さむい

3うるさい

4あぶない

Мал 1

Третє завдання вже розроблено для перевірки словникового запасу студента. Для контексту, окрім текстової частини та варіантів відповіді, також додається ілюстрація ситуації.

Завдання 4

わたしはデパートにつとめています。

1わたしはデパートでかいものをしています。

2わたしはデパートでさんぽをしています。

3わたしはデパートでしごとをしています。

4わたしはデパートでやすんでいます

Останнє завдання з офіційних прикладів спрямоване на визначення рівня володіння учнем синонімічних виразів та лексики. Завдання подається у

формі речення до якого потрібно дібрати однаковий за сенсом відповідник із чотирьох варіантів відповіді. Якщо додатково аналізувати саме це завдання, можна зробити припущення, що особливу увагу варто приділити не лише вивченню синонімічних рядів, а й вивченню так званих“**かたい言葉**”, до яких, до прикладу, відносять слово “**勤める(つとめる)**”, згадане безпосередньо у завданні.

2. Граматика

Завдання 1

弟はへや()そうじをしました。

1が

2を

3に

4の

Наступним йде приклад завдання з секції перевірки граматики. Дане завдання спрямоване на володіння студентом уміння розуміти контекст та обирати відповідні частки із запропонованих.

Завдання 2

これはきょねんわたし__ __ ★ __ しゃしんです。

1が

2で

3とった

4

Друге завдання розділу граматики побудовано таким чином, щоб студент вибудував певну частину речення самостійно з урахуванням контексту, наявних варіантів слів та граматики.

Завдання 3

ジョンさんとヤンさんはあしたじこしょうかいをします。はじこしょうかいのぶんしょうをきました。

(1)

はじめまして。ジョン・スミスです。アメリカからました。

わたしはえいががきです。アメリカのえいがはよくっています。

でも、のえいがはあまりりません。では、のえいがをたくさんたいです。

どうぞ。よろしくおねがいします。

(2)

みなさん、こんにちは。ヤンです。

わたしはでべんきょうしています。は、のちかくにとんでいます。がいるから、。

わたしは、でたくさんだちがほしいです。 さん、うちにあそびにてください。

どうぞ。よろしくおねがいします。

1さびしくありません

2さびしくありませんか

3さびしくありませんでした

4さびしくありませんでしたか

Наступне завдання цього ж розділу спрямоване на перевірку умінь студентів обирати правильну часову форму, виходячи з контексту даного тексту

3. Читання

Наступним є розділ, спрямований на перевірку розуміння прочитаного.

Завдання 1

アンナさん

はしごとがたくさんあります。

ともいそがしいです。

のにてください。

質問: はいつがありますか。

1

2

3

4

Перший приклад даного розділу включає в себе невеликий текст та питання до нього. Від учня вимагається прочитання тексту, розуміння його посилу та визначення правильної відповіді на поставлене питання, виходячи з контексту.

Завдання 2

ヤンさんの うちは の の べんりな ところに あります。

となりに パンやが あります。は はなやで、はなやの となりは さかなやです。くに くすりやと にくやも あります。ゆうびんきょくと びょういんも あります。

の ゆうがた、ヤンさんの だちが あそびに ます。ヤンさんは とりにくの りょうりと さかなの りょうりを ります。れいぞうこの に とりにくと さかなが ありませんから、ヤンさんは これから いものに でかけます。それから、ゆうびんきょくへ って、きつてを います。

しつもん: ヤンさんは 今日 どこへ きますか。

- 1 にくや、さかなや、ゆうびんきょく
- 2 パンや、くすりや、ゆうびんきょく
- 3 びょういん、はなや、さかなや
- 4 びょういん、にくや、パンや

Друге завдання вже стає важчим, текст об'ємнішим. Текст розповідає маленьку історію, яку студент має проаналізувати. Для ускладнення розуміння в тексті є велика кількість деталей однієї і тієї ж характеристики (наприклад, у даному тексті це назви магазинів та закладів)

Завдання 3

あした いちごへきます。から まで で って、 から いちごまで で きます。

いちごに ごろ きたいです。

そして、は いほうが いいです。

1ふじ1

2さくら1

3ふじ3

4さくら3

Мал 2

でんしゃ 電車の 時間			バスの 時間	
でんしゃ 電車	とうきょうえき 東京駅	なかがわえき 中川駅	なかがわえき 中川駅	いちごやま いちご山
ふじ 1	8 : 20	10 : 20	10 : 30	11 : 00
さくら 1	9 : 10	10 : 10	11 : 30	12 : 00
ふじ 3	9 : 20	11 : 20		
さくら 3	10 : 10	11 : 10		
(お金) ふ じ : 3,000 えん さくら : 5,000 えん			(お金) 800 えん	

Останнім завданням

даного розділу представлено текст із зображеннями (розкладом) та кількома кількома варіантами відповіді.

4. Аудіювання

Останній розділ аудіювання спрямований на визначення рівня розуміння студентом почутого. Завдання зазвичай складається із текстової частини з питанням, зображення та аудіозапису. Варто відзначити, що звукова доріжка програватиметься лише один раз, змоги повторного прослуховування просто немає,

тому вміння швидко сприймати інформацію на слух є просто невід'ємним умінням для проходження тесту JLPT.

З усього вище зазначеного можна зробити висновок, що хоч оцінюються лише 4 компетенції, а саме читання, аудіювання, лексика та граматика, на ділі завдання є доволі різноманітними. Тепер, розуміючи, які навички вимагаються завданнями, можна розглянути способи підготовки безпосередньо до самого тестування та проаналізувати їх ефективність.

1.2 Дослідження способів підготовки до JLPT та їх ефективність

Підготовка до самого тестування JLPT - дуже багатогарбовий та складний процес. Надалі було проведено коротке дослідження щодо існуючих способів підготовки, їх переваг та мінусів в контексті вимог JLPT.

1. Навчальні книги, підручники, посібники

Один із основних способів підготовки до тесту. Серед переваг можна відзначити чітку структуру, різноманітність матеріалів та вправ. Також спеціальні підручники розробляються із урахуванням програми JLPT, охоплюючи відповідний набір лексики, граматики та ієрогліфів. Окрім того, підручники також містять тексти, що написані з урахуванням рівня знань студентів на певному етапі вивчення мови. Проте варто відзначити, що використання виключно підручників не дозволить повноцінно підготуватись до секції аудіювання.

Згідно із дослідженням “Students Workbook use: does it still matter to the effectiveness of students’ learning”, студенти не відчувають достатньої мотивації в навчанні при використанні підручників, а завдання доволі великій кількості опитуваних (42,9%) здаються нецікавими та не дуже ефективними[5].

Приклади: “Minna no Nihongo”, “Marugoto” тощо

0. Книги

Читання звичайної літератури дозволяє надзвичайно швидко набрати велику кількість лексики, завчити певні граматичні конструкції тощо.

Основна проблема може бути пов'язана із невідповідністю рівня володіння мови студентом та тим рівнем, на якому написана книга. Внаслідок цього можуть виникати складнощі із розумінням матеріалу, що, в свою чергу, може сильно демотивувати [6]. Як показують дослідження, мотивація чи її відсутність має надзвичайний вплив на прогрес студента. Невмотивований студент може не лише уповільнити освоєння мови, але й втратити рівень вже наявних мовних навичок. До того ж, для більш глибокого вивчення певних граматичних конструкцій потрібно буде звернутись до додаткових джерел.

Крім того, повністю відсутнє тренування навичок розуміння на слух.

Приклади: 「ももたろう」, 「痴人の愛」 тощо

0. Підкасти

Підкасти можна назвати відносно новим способом вивчення мов чи удосконалення певних мовних навичок. Серед усіх представлених способів підкасти, беззаперечно, є одним і найкращих засобів підготуватися до аудіювання. Варто відзначити, що тематика підкастів доволі різноманітна, що точно дозволить охопити теми, необхідні на тестуванні JLPT. Також існує ряд авторів, що створюють підкасти, що орієнтовані на слухача з певним рівнем знання мови. Серед недоліків цього способу - відсутність вправ на читання, тобто на візуальну складову. У зв'язку із цим деякі автори створюють паралельні субтитри, інколи навіть двомовні. Це допомагає у вивченні нових слів, проте послаблює основний ефект - тренування аудіювання. До того ж, з низькою базою лексики та граматики буде дуже складно розуміти.

Приклади: OkkeiJapanese, YUYUの日本語Podcast тощо

0. Фільми, серіали, YouTube, медіа

Вивчення мови за фільмами - доволі хороший спосіб, якщо у студента вже є певний фундамент попередніх знань з граматики та лексики. Проте недолік майже той самий, що і у попередньому способі підготовки з допомогою прослуховування, - недостатня практика візуального сприйняття мови. Аналогічно, субтитри можуть бути хорошим доповненням, що допоможе візуально фіксувати почуте.

Приклади: 「進撃の巨人」, 「フランケンシュタインの恋」

0. Мовні застосунки

Мовні застосунки посідають все більше значення у вивченні мови. Серед переваг можна відзначити різноманітність матеріалів, поєднання вивчення мовних компетентностей усіх видів. Крім того, у застосунках чітко розділено матеріал по рівням відповідно до розподілу на тестуванні JLPT. Зазвичай застосунки допомагають створити певний навчальний план та мотивують дотримуватись його певними ігровими заохоченнями тощо.

Користувачі також відмічають підвищений рівень мотивації. Наприклад, застосунок Duolingo показує страйк днів безперервного вивчення мови, мотивуючи займатися щодня. До того ж, у вищезгаданому додатку збалансовано подано матеріал, що дозволяє всебічно вивчати мову (аудіювання, читання, ієрогліфи, лексика тощо) [7].

Серед недоліків деякі студенти відмічають надто повільний або занадто швидкий темп застосунку. Крім того, технічні проблеми можуть вплинути на процес вивчення мови.

Приклади: Duolingo, Anki тощо

0. Музика

Музику нечасто відносять до способів вивчення мови. Досліджень на цю тему небагато, тому розкриття потенціалу музичних текстів у підготовці до тестування JLPT ще попереду. Серед студентів, що вивчають англійську

мову, велика кількість відзначає безпосередній вплив музики на здобуття певних мовних навичок.

Серед недоліків можна відзначити неструктурованість вивчення мови з допомогою музики. Тексти пісень можуть не перегукуватись із темами, що подані на тестуванні JLPT, а для поглибленого вивчення та розуміння граматики знадобляться додаткові джерела.

Приклади: BUCK-TICK, The Gazette тощо

Підсумовуючи, варто відзначити, що неможливо здійснити повноцінну підготовку до тестування JLPT з використанням лише одного способу вивчення мови. Для ефективної підготовки варто комбінувати усі можливі способи, урізноманітнюючи навчання. Крім того, деякі зі способів вивчення дають можливість поєднувати дозволя із навчанням, як, наприклад, прослуховування музики, читання художньої літератури чи перегляд серіалів та фільмів.

РОЗДІЛ 2

Музика як інструмент вивчення мови. Гурт BUCK-TICK

2.1 Ефективність музики у вивченні мов

Існує ряд робіт, спрямованих на аналіз усіх аспектів впливу музики на навчальний процес загалом. У ході дослідження основну увагу було сконцентровано довкола загального впливу музики на мозок людини та ефективності музики в навчальному процесі.

Підготовка до тестування JLPT може бути сильно ускладненою відсутністю чітких вимог, списку граматики та лексики.

Як відомо, певна невпевненість у власних знаннях та невизначеність негативно впливають на загальний психологічний стан студента. Внаслідок вищезгаданих незручностей схильність до стресу значно підвищується, дуже негативно впливаючи й на загальну спроможність до навчання й вивчення мови.

Окрім того, дослідники визначають й таке явище як "foreign language anxiety", що перешкоджає ефективному вивченню мови та подальшому розвитку мовних навичок. Уражає воно як викладачів, так і самих студентів. До того ж, якщо порівнювати частоту прояву за гендером, виникнення цього явища частіше спостерігається у жінок.

Хоча інші дослідники відзначають мінімальну різницю в показниках, висуваючи теорію, що, ймовірно за все, більше поширення явища серед жінок може бути спричинено не внутрішніми чинниками, а зовнішніми - вплив суспільства, завищені очікування тощо [9].

У той самий час, показники поширеності відносно віку більш заплутані. З одного боку, деякі дослідники відзначають, що молоді студенти більш гнучкі, легше адаптуються до нових умов та вимог. З другого боку, інші дослідники посиляються на більший життєвий досвід більш дорослих людей, які вивчають мову, що може стати у пригоді в освоєнні мовних навичок [10],[11].

Якщо ж говорити про співвідношення прояву "foreign language anxiety" та рівня володіння мовою, відзначається, що початківці частіше стикаються з цією проблемою. Основною причиною може бути велика кількість викликів на шляху вивчення мови, повільний прогрес, чи відчуття непосильної складності, демотивація у зв'язку із втратою віри у свої можливості чи сумнівами у своїх силах. Хоча й студенти з високим рівнем відзначали, що мотивація сильно знижується у зв'язку із вищими очікуваннями та страхом їх не виправдати тощо.

Отже, на швидкість прогресу напряду впливає психоемоційний стан студента, очікування суспільства та наявність чи відсутність сильної мотивації.

Як було виявлено у минулому розділі, дуже важливо поєднувати навчання за традиційними методиками (підручники) із альтернативними. Прослуховування музики є не лише гарним способом проведення дозвілля, а, як показують дослідження, потужним засобом в освітньому процесі. В результаті одного з вищезгаданих досліджень було показано, що музика мала позитивний ефект як при активному прослуховуванні, так і при пасивному.

Пасивне прослуховування музики передбачає її використання як фонового звуку для навчання, тобто активного залучення безпосередньо у освітньому процесі не відбувається. Наразі не доведено, що використання фонові музики впливає безпосередньо на вивчення лексики та граматики, але в ході досліджень було виявлено, що пасивне прослуховування позитивно впливає на загальний емоційний стан, що покращує розумові здібності та створює сприятливі умови для навчання.

Деякі люди відмічають важкість у концентрації на навчанні при наявності сторонніх звуків. Проте, згідно з дослідженнями, якщо все ж звикнути до наявності музики на фоні, вплив на мозок людини буде дуже позитивним. Незалежно від свого жанру, музика своїм впливом активує обидві півкулі мозку людини. Це, в свою чергу покращує здатність студента запам'ятовувати вивчений матеріал, оскільки в такому стані збільшується кількість нейронних зв'язків.

До того ж, музика дозволяє людині зняти стрес, що також позитивно впливає і на загальну розумову здатність. Незалежно від свого жанру, музика позитивно діє на нервову систему. Композиції для пасивного прослуховування краще обирати на власний смак.

До того ж, музика допомагає створити певний настрій та налаштуватись на роботу. Якщо студент відчуває себе понуро, переймається через брак часу на виконання завдань тощо, найкращим варіантом буде жвава енергійна музика, що може підняти настрій та додати натхнення й мотивації. Наприклад, у випадку, коли студент сильно нервується перед екзаменом, не може зібратись з думками чи сконцентруватись через хвилювання, гарним варіантом буде використання спокійної чи класичної музики. Останнім часом популярності набирають підбірки музичних композицій у жанрі Lo-Fi. Переважно це спокійні мелодії без різких перепадів темпу.

Згідно із дослідженням Hyun-Ju Kim, Hyun Ju Chong та Mihye Lee , 42,5% опитаних використовують музику в навчанні саме в якості фонових композицій. Серед найпоширеніших жанрів опитуваних студентів цього ж дослідження можна виокремити повільні балади (33,5%) та швидкі танцювальні пісні (18,5%)[12].

Наступною важливою деталлю є наявність ритму. Саме ритм музичних композицій дозволяє «розбити» текст на менші, легші для сприйняття частини. Окрім того, ритмічні пісні добре запам'ятовуються та легко відтворюються у пам'яті. Саме з цих міркувань у навчальний процес часто включають пісні (Наприклад: "ABC Song", "Head, Shoulder, Knees and Toes") [13].

Повторюваність музичних мотивів дозволяє мозку перенаправити вивчений матеріал із короткострокової до довгострокової пам'яті. При подальшому згадуванні мотиву пісні автоматично активуватимуться нейронні зв'язки, що асоціюються з текстом пісні, а, відповідно, із раніше вивченим матеріалом.

Емоційне залучення при прослуховуванні музики також є дуже важливим аспектом, оскільки інформація, підкріплена емоціями, запам'ятовується набагато краще. Наприклад, граматична конструкція з пісні, яка піднімає настрій слухачеві, засвоюється швидше у порівнянні з опрацюванням її у підручнику.

Активне включення пісень у навчальний процес передбачає собою безпосередній розбір текстів пісень із подальшим вивченням слів та граматичних конструкцій.

Отже, з урахуванням позитивного впливу на психоемоційний стан людини, музика має великий потенціал посісти значне місце у освітньому процесі не лише як джерело мотивації та спосіб протидії стресу, а й як

повноцінне додаткове джерело матеріалу для вивчення та тренування певних мовних навичок.

2.2 Гурт BUCK-TICK

Матеріалом для аналізу обрано творчість японського рок гурту BUCK-TICK. Гурт, активний й до сьогодні, має надзвичайне культурне значення як для японської музики, так і для мови. Свого часу гурт поклав початок розвитку нових напрямків музики загалом – нове звучання, нове наповнення текстів. Група тяжіє до панк мотивів, що й вирізняє їх творчість з-поміж інших артистів. Тексти сміливі, відверті та нові. Різноманітність лексики дозволяє вивчити не лише базові слова та граматику, а й більш рідкісні слова та модернізми.

BUCK-TICK розпочали свою сценічну діяльність ще у 1983 році.

Від самого початку групи склад практично не змінювався. Переломним моментом для гурту стало рішення Сакурая Ацуші полишити барабани та зайняти роль вокаліста групи.

Гурт BUCK-TICK майстерно експериментує зі стилем своєї творчості, вражаючи шанувальників градацією року, готики, постпанку, дарквейву та індастріалу. Незважаючи на широкий спектр стилів, BUCK-TICK вже понад 40 років чарують слухачів своїми містичними піснями. Неодноразово відзначалось, що гурт - один із найпродуктивніших у японській рок індустрії.

BUCK-TICK стабільно випускають нові альбоми та сингли, що також повпливало на вибір основи для подальшого дослідження.

Окрім звучання, гурт BUCK-TICK свого часу кинув виклик тодішнім канонам стилю. Готичні, незвичайні образи, андрогінні мотиви макіяжу та зачісок. Сакурай Ацуші, високий юнак із довгим чорним волоссям та надзвичайним голосом став не лише “обличчям” гурту, а й одним із засновників течії Visual Kei [14].

Окрім привнесення новизни у японську музичну індустрію, BUCK-TICK зміг вивести свої альбоми та окремі композиції у топи музичних чартів, що є неабияким досягненням для альтернативної музики.

Для дослідження надзвичайну цінність представляють також і тексти гурту. Переважно написанням текстів до пісень займався фронтмен Сакурай Ацуші. Він вміло грався із значеннями слів, ієрогліфів, комбінував модернізми та архаїзми.

Варто відзначити навіть гру у самій назві гурту. Спочатку назву було змінено на 爆竹, що означає “петарда”. Проте пізніше її було замінено на англійське написання. Таким чином, зберігається звучання назви, проте писемна форма показує відхід від традиційного значення. Таким чином було і показано, що конкретно це слово тепер є саме назвою гурту - BUCK-TICK .

Самі ж тексти пісень, написані Ацуші Сакураєм, просякнуті містикою, темрявою людського єства, глибокими філософськими роздумами та еротизмом.

Серед тематики найчастіше можна відмітити тему смерті, кохання, самотності, сексу, божевілля та гріха, духовних пошуків та страждань ліричного героя. У своїх текстах Сакурай не цурався і табуйованих тем, як самогубство, мазохізм тощо, проте подавав їх метафорично та надзвичайно поетично.

До прикладу, пісня “JUPITER” - це не просто роздуми про втрату коханої людини через самогубство, це метафоричне порівняння із позатілесною мандрівкою душі безмежними просторами.

Сакурай Ацуші часто користується символами та алюзіями, особливо доволі готичними - дзеркала, троянди, кров, змії, квіти тощо.

До прикладу, навіть сама назва альбому「悪の華」містить в собі посилення на однойменний твір Шарля Бодлера, натякаючи на чутливий зміст лірики композицій, що в нього включені.

Крім того, тексти пісень наповнені неологізмами, архаїзмами та іншомовними словами, наприклад, англійською, французькою та німецькою. Самі тексти подаються найчастіше у формі роздумів та монологів ліричного героя, що часто нагадують емоційний зрив чи сповідь. Також, задля драматичного ефекту, вони часто пишуться від персональної або умовно-психопатичної перспективи.

Сакурай Ацуші створював практично ефект класичної японської поезії, майстерно вплітаючи такі естетичні системи як юген, моно но аваре тощо. До того ж, переважна більшість текстів висвітлює так звану “красу жаху”, естетизацію зазвичай потворних та страшних речей у формі метафор та готичних романтизованих образів [15].

Повертаючись до особливості лексики пісень гурту BUCK-TICK, можна виділити дійсно часте вживання архаїзмів, до прикладу, 極楽 у однойменній пісні означає Сукхаваті, буддистський термін земного раю, блаженного краю на землі [16].

Яскравим прикладом використання модернізму є слово “ピエロ” у пісні「獣たちの夜」.

踊れ道化(ピエロ) 今夜演じ切るんだ

狂え道化(ピエロ) それがそれがお前だ

Хоч у самій пісні співається ヒエロ, у тексті альбому також прописується і 道化, більш характерне для японської мови. Щодо гайрайго, навіть назва пісні 「ドレス」містить запозичене слово у своїй назві.

Отже, творча спадщина гурту BUCK-TICK представляє свою цінність не лише в культурному плані, а й в лінгвістичному. Зважаючи на різноманітність та велику кількість пісень, тексти можуть послугувати багатим джерелом для вивчення японської мови та підготовки до тестування JLPT.

РОЗДІЛ 3

Аналіз музичних текстів BUCK-TICK JLPT

Аналіз здійснено на основі пісень 「ドレス」, “SACRIFICE”, “Kiss Me Goodbye” та 「小さな森の人」(Додаток 1)

3.1 Аналіз лексики та ієрогліфів

BUCK-TICK переважно співають про людські почуття, незвичні художні образи, суспільні ідеї тощо. Проте варто відзначити - пісню, що мала б у собі лексику на тему, наприклад, дорожнього руху, яка часто зустрічається у завданнях тестування JLPT, було б важко знайти.

Надалі буде проведено аналіз лексики текстів кількох музичних композицій.

1 . Лексика рівня N5 у музичній композиції “ドレス”

- ти
- рука
- рот (※ 唇 – не N5, але «口» є в N5)
- день
- зараз
- вухо
- назовні
- я (використовується чоловіками)
- пісня

– вітер

– хмара

– небо

– зірка

– місяць

– ніч

く – йти

れる – забувати

く – швидко

なぜ – чому

– любов

この – цей, ця, це

Загалом, у пісні було знайдено 21 слово із приблизного списку N5, що складає понад 20% загальної лексики тексту [17].

Можна зробити висновок, що вивчення лексики для студентів рівня N5 було б доволі ефективним, оскільки тексти містять в собі слова, необхідні для даного рівня, та рівнів вище, що допомогло б значно підвищити рівень знань студента.

Проте така велика кількість слів із високого рівня може й сильно ускладнити вивчення.

2. Лексика рівня N4 у музичній композиції “SACRIFICE”

— що

しい — хотіти

じる — вірити

— завтра

る — могли

— зараз

きる — жити

う — співати

— голос

— сліози

さようなら — прощавай

つ — один (одиниця)

— вітер

— зірка

い — немає, не існує

— ніч

げる — втікати

も — нічого (у запереченнях)

しい — коханий, дорогий (рідко вживається на N4, але в списку є)

— світ

Як можна побачити зі списку, доволі велика кількість лексики увійшла до списку, тому дана композиція була б доволі змістовним джерелом нових слів для студентів, що перебувають на рівні N4 [20].

Проте варто відзначити, що пісня сповнена й словами значно вищого рівня та такими, що виходять за межі програми, наприклад:

う — забирати (N2)

りゆく — "затемнюється" (поетична, поза JLPT)

げる — жертвувати (N2)

む — вкарбовувати, вирізати (N2)

3. Лексика рівня N3 у музичній композиції “Kiss Me Goodbye”

しい — сумний

— ГОЛОС

— вітер

せ — щастя

— слово, мова

— місяць

える — зникати

— слюза

いつでも — завжди

ここ — тут

つめる — вдивлятись

れる — ламатися

て — усе

— час

める — зупиняти

Варто відзначити, що деякі слова, такі як 風 інколи включають до двох рівнів, проте повторення у дослідженні також враховано.

У пісні вжито трохи менше за 20% лексики рівня N3. Зважаючи на наявність лексики рівнів нижче та нижче за N3, текст пісні має високий потенціал допомогти студенту закріпити матеріал попередніх рівнів, вивчити матеріали N3 та почати ознайомлення із лексикою вищих рівнів[18].

4. Лексика рівня N2 у музичній композиції「小さな森の人」

— мить

い — взаємно

わう — смакувати, відчувати

— дихання

— голос

— мрія, сон

れる — забувати

しい — сумний

い — глибокий

きる — жити

まれる — народжуватися

る — знати

— груди, серце (як емоційний центр)

— колір

しみ — страждання

— тіло

— темрява

Лексика рівня N2 у різних джерелах також часто включає у себе деякі слова із попередніх рівнів. Проте, з огляду на невеликий текст та його багатий лексичний склад, дана композиція також була б доволі корисною для вивчення японської мови та безпосередньої підготовки до тестування JLPT [19].

Також варто відзначити, що「獣」(けもの, звір) і「妖精」(ようせい, фея) не входять до списку N2, зазвичай це N1 або поза рівнями, проте для здобувачів мовних навичок японської мови ці слова все одно були б цікавими та корисними.

3.2 Аналіз граматики

1. Граматика рівня N5 у музичній композиції “ドレス”

Оскільки це пісня, використовуються переважно словникові форми дієслів.

Нижче наведено кілька прикладів граматики рівня N5, що зустрічається у тексті даної пісні.

1. も – теж

君の顔も 思い出せずに

2. で – частка місця/засобу

鏡の前で 君とまどろむ

3. に / へ – напрямок, спрямування дії

風にさらわれてゆくだろう

4. を – частка прямого додатку

約束を交わした

5. は – тема речення

その手は不意に...

今は二人...

僕はなぜ...

6. がいます / があります

羽がない

7. と – і/з/разом

君とまどろむ

君と約束を交わした

8. ～なくちゃいけない → скорочення

聞かなくちゃ

行かなくちゃ

Це розмовна, скорочена форма з граматики: ～なくちゃいけない

9. でしょう – припущення

ゆくだろう

(だろう = розмовний варіант でしょう)

2. Граматика рівня N4 у музичній композиції “SACRIFICE”

Пісня порівняно складна, оскільки має доволі поетичний характер, проте наповнена граматичними конструкціями, необхідними для вивчення рівня японської мови N4.

1. ～が／～を

何が欲しい

2. ～ば

奪えばいい

3. ～なら (ば)

信じるなら

4. ～ても（できない）

後ずさりも出来ない

5. ～ている

涙を流している

6. それでも

それでも 今は生きて 歌え

7. ～など

明日など知らず

8. ～も（в значенні "навіть"）

風も無い、星も無い

9. ～よう（意向形）＋と思う / ～よう（модальна дія）

捧げよう

10. 何もかも（все, буквально "і те, й се"）

何もかも 捧げる

3. Граматика рівня N3 у музичній композиції “Kiss Me Goodbye”

1. ～たまま

閉じたまま

2. ～ながら

知りながら

3.～たいくらい

泣きたいくらい

4.～まで

キャンドルが消えるまで

涙がかれるまで

5.～てほしい

見つめてほしい

6.～ほど — «до такої міри, що...»

崩れてしまうほど

壊れてしまうほど

7.～てしまう — «зробити щось до кінця (часто з жалем)»

消えてしまえばいい

崩れてしまう

壊れてしまう

8.～ばいい

消えてしまえばいい

幕を閉じてしまえばいい

4. Лексика рівня N2 у музичній композиції 「小さな森の人」

Пісня 「小さな森の人」 хоч і складна за рахунок лексики, граматично вона відповідає нижчим рівням JLPT, аніж N2.

Серед граматичних явищ високого рівня можна виділити наступне:

君の声 遠く (поетичний стиль з опущеним дієсловом, N2–N1 явище)

Отже, на даному рівні знань використання пісні у навчальному процесі практично не містить цінності. Проте таким чином можна повторити граматичні конструкції попередніх рівнів.

РОЗДІЛ 4

4.1 Створення найбільш ефективної схеми опрацювання пісень

Для початку, нижче представлено таблицьку із результатами опитування серед українських та іноземних студентів щодо обізнаності про гурт BUCK-TICK, на основі творчості якого було вибудовано курсову роботу.

Варто також відзначити, що серед молодого покоління японців гурт практично невідомий, проте закордоном шанувальники японської культури здебільшого знають про цей гурт.

З урахуванням всіх попередніх досліджень, спостережень та опитувань, близько 70% опитуваних чули про гурт, а 7, 5 % навіть безпосередньо використовували чи використовують їх пісні як додатковий матеріал для підготовки до тестування JLPT. Композиції є у вільному доступі для прослуховування, а тексти усіх пісень можна знайти на офіційному сайті гурту, що робить творчість BUCK-TICK доступним засобом вивчення мови.

Кількість опитаних	40	100%
Чули про гурт	32	70%
Шанувальники гурту	7	17, 5%
Використовують у навчанні	3	7,5%

Надалі було розроблено та протестовано варіант схеми ефективного включення активного прослуховування музики у навчальний процес із метою підготовки до тестування:

1. Повне прослуховування музичної композиції 1 раз та визначення її теми.

Наприклад: пісня「小さな森の人」звучить ніби від першої особи, ліричний герой уособлює себе із Звіром, пісня має понурий текст

2. Повторне прослуховування із записами. Композиція програватиметься короткими уривками, студент записує текст пісні на слух, залишаючи пустими місця, що не зміг розібрати чи розчути.

Наприклад:

私は獣にあなたは妖精に 生まれ

___を味わうこの___だけを 生きる

静かに___灯火の様な身体

投げた 湖の___は闇それより_く

悲しい呼吸も忘れて 君の声 遠く

「あなたは 知るでしょう 私..ここに..いない...」

3. Виписка повного тексту композиції (у гурту BUCK-TICK є офіційний сайт із текстами пісень).

Наприклад: виписка

私は獣にあなたは妖精に 生まれ

互いを味わうこの一瞬だけを 生きる

静かに嫋やか灯火の様な身体

投げた 湖の色は闇それより深く

悲しい呼吸も忘れて 君の声 遠く

「あなたは 知るでしょう 私..ここに..いない...」

4. Студент доповнює проміжки виписки на слух із повного тексту. Аналіз рівня розуміння мови на слух.

Наприклад: переважну частину тексту було почуто, є окремі пропуски, що складаються або із ще не вивчених слів або ж погано розчутих

私は獣にあなたは妖精に 生まれ

互いを味わうこの一瞬だけを 生きる

静かに嫺やか灯火の様な身体

投げた 湖の色は闇それより深く

悲しい呼吸も忘れて 君の声 遠く

「あなたは 知るでしょう 私..ここに..いない...」

5. Виписування нових слів та ієрогліфів та їх подальше опрацювання з допомогою словника.

Наприклад:

嫺やか - м'яко, граційно

獣 - звір, тварина

...

6. Аналіз граматичних конструкцій, використаних у композиції, додаткове опрацювання з допомогою сторонніх ресурсів.

Наприклад:

知るでしょう

Опрацювання конструкції でしょう, використання сторонніх джерел для її поглибленого вивчення, пошук додаткових прикладів вживання, аналіз її ролі у контексті пісні

Крім того, було проведено опитування серед восьми іноземних студентів щодо ефективності та цікавості цього методу вивчення. Також, аналізуючи результати, можна зробити висновок, що із підвищенням рівня володіння мови студенти знаходили цей метод менш ефективним.

Рис 2

How would you rate this learning exercise?

8 відповідей

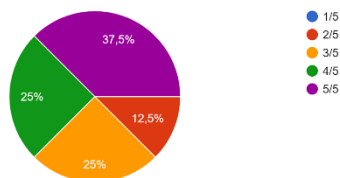
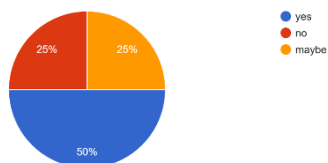

Рис 3

Would you use this learning strategy in the future?

8 відповідей

ВИСНОВКИ

У результаті виконання курсової роботи було всебічно проаналізовано як саму структуру японського мовного тестування JLPT, так і різноманітні методи підготовки до нього. Особливу увагу було приділено ролі музики у навчальному процесі, зокрема творчості японського гурту BUCK-TICK, у процесі вивчення японської мови.

Посилаючись на аналіз складових тестування JLPT, було виділено, що офіційного переліку лексики та граматики для певного рівня володіння мовою на даний момент немає, проте є загальні теми, які студенти мають працювати на певному рівні.

У відкритому доступі та підручниках містяться приблизні списки тем та типи завдань. Проаналізувавши приклади завдання із офіційного сайту JLPT, було зроблено висновок, що основними мовними компетенціями для складання тесту є:

1. лексика
2. граматика
3. аудіювання
4. читання

З урахуванням вищеназваних мовних компетенцій було також досліджено способи підготовки, що найбільш поширені серед студентів, які вивчають японську мову. Аналіз показав, що жоден із способів не покриває повністю список мовних компетенцій для опрацювання, а отже - ідеального способу не виявлено.

Найкращою стратегією підготовки до тестування є комбінація різних способів для максимально ефективного використання їх переваг та компенсації недоліків.

Вивчення мови неunikно вимагає понурення в культуру. Тому дуже важливо поєднувати навчання за традиційними методиками (підручники) із альтернативними. Прослуховування музики є не лише гарним способом проведення дозвілля, а, як показують дослідження, потужним засобом в освітньому процесі.

В ході дослідження впливу музики на навчальний процес загалом, було виявлено ряд позитивних чинників:

- покращення емоційного стану
- подолання language anxiety
- мотивування
- ефект від активного та пасивного прослуховування

- покращення пам'яті при фоновій музиці
- покращення асоціативних зв'язків при активному прослуховуванні
- покращення запам'ятовування за рахунок ритму
- робота двох півкуль мозку, що покращує пам'ять
- занурення в культуру

Також короткий аналіз показав надзвичайну різноматність текстів гурту BUCK-TICK, що може забезпечити якісний додатковий навчальний матеріал на різних рівнях володіння мовою. В ході аналізу лексики та граматики на прикладі окремих пісень було виявлено, що композиції можуть містити в собі близько 20% лексики рівнів N5-N2, проте, у випадку із граматичними конструкціями, цей показник сильно скорочується із підвищенням рівня.

Також варто відзначити, що пісні даного гурту часто містять у собі поетичні слова та вирази, що не входять до програми JLPT.

Створення та дослідження опитування про схему найбільш ефективного включення пісенних текстів показало:

- 50% опитуваних хотіло б і надалі користуватися цією стратегією
- 25% вагаються
- 25% не буде використовувати цю схему для навчального процесу

Серед студентів, що не вважають цю вправу для себе ефективною, процес вивчення мови триває вже понад 5 років, їх рівень володіння мовою сягає N2-N1, що підтвердило мою гіпотезу про те, що ефективність цього методу вивчення значно падає із підвищенням рівня володіння японською мовою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1 Kim, Chong, Lee. Music listening in foreign language learning: perceptions, attitudes, and its impact on language anxiety. 2024.
- 2 Japanese Language Proficiency Test [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.jlpt.jp/e/>
- 3 Japanese Language Proficiency Test [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://jlpt.kpi.ua/>
- 4 N5 – Sample Questions [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.jlpt.jp/e/samples/n5/index.html>
- 5 Student workbook use: does it still matter to the effectiveness of students' learning? [Електронний ресурс] // ResearchGate. – Режим доступу: <https://www.researchgate.net/publication/...>
- 6 Demotivation Factors in Foreign Language Learning [Електронний ресурс] // ResearchGate. – Режим доступу: <https://www.researchgate.net/publication/...>
- 7 The Effectiveness of Smartphone and Tablet PC Apps for Japanese Language Learning [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

- https://www.researchgate.net/publication/331138211_The_Effectiveness_of_Smartphone_and_Tablet_PC_Apps_for_Japanese_Language_Learning
- 8 How much listening sections in Japanese Language Proficiency Test (JLPT) reflect real Japanese language use context.
 - 9 Razak, N. A., Yassin, A. A., Maasum, T. Effect of foreign language anxiety on gender and academic achievement among Yemeni university EFL students // English Language Teaching. – 2017.
 - 10 Singleton, D., Ryan, L. Language Acquisition: The Age Factor. – Bristol: Multilingual Matters, 2004.
 - 11 Ortega, L. Understanding second language acquisition // Modern Language Journal. – 2010. – Vol. 94. – P. 677–678.
 - 12 Kim, Chong, Lee. Music listening in foreign language learning: perceptions, attitudes, and its impact on language anxiety. 2024.
 - 13 The Impact of Music on Language Learning: A Harmonious Path to Mastery.
 - 14 The Story of Visual Kei [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.timeout.com/tokyo/music/the-story-of-visual-kei>
 - 15 Tsubaki, A. T. Zeami and the Transition of the Concept of Yūgen: A Note on Japanese Aesthetics.
 - 16 Inagaki, H. (trans.). The Three Pure Land Sutras. – 2003.
 - 17 JLPT N5 Vocabulary List [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.tanos.co.uk/jlpt/jlpt5/vocab/VocabList.N5.pdf>
 - 18 JLPT Level 3 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.tanos.co.uk/jlpt/jlpt3/>
 - 19 JLPT Level 2 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.tanos.co.uk/jlpt/jlpt2/>
 - 20 JLPT Level 4 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.tanos.co.uk/jlpt/jlpt4/>